

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 1 Novembre 1885.

Nu ne intră în cap contrastul în politica internă a ambelor părți din monarhia, și am dat expresiune incăpătării noastre în această privință. Două puteri opuse funcționează în viața statului nostru, și el în cazul cel mai bun stagnează, de progres nici vorbă nu poate să fie.

Este păgubitoriu pentru popoarele din statul Ungariei exclusivismul observat de puterea publică, și el este păgubitoriu, deoarece cei mai destoinici cefățeni sunt oprți în desvoltarea lor prin măsurile ce li se aplică.

Suntem adecă de credința noi românii, că dacă e vorba să existăm, numai ca români putem să existăm, ca români cu limba noastră, cu datinile noastre, cu firea noastră cea bună și blândă, cu proverbiala noastră supunere stăpânirii și cu a noastră iubire de patrie și alipire cătră tron.

Aceasta este credința noastră, și aceasta este și nestrămutata noastră voință, și tot cine atacă una din condițiunile vieții noastre naționale, lovește în existența noastră.

Sunt deci în rătăcire toți diarștii unguri, întreaga ceată dela „Kulturegylet,” toți pamfletarii de profesiune, cari se trudesă a băga în noi alte convingeri, alt patriotism și prin urmare altă ținută față cu curentul de ași.

Nota fundamentală în viața noastră națională este deci firma voință de a trăi ca români și a ne desvolta cu toate bunele însușiri ale caracterului nostru.

Dacă această voință a noastră este în stare a turbura inimile compatrioților nostri din gîntea lui Árpád, atunci conflictul dintre noi trebuie să fie permanent.

Și e lucru natural să fie așa.

Condițiunile de desvoltare intelectuală ni s'au tăiat aproape pretutindenea. În măsură cu care cresc asemenea abnormități, căci abnormități trebuie să numim tendențele de a sugruma în noi ori-ce desvoltare națională, în aceeași măsură suntem împinși spre statul vecin, unde condițiunile de desvoltare națională ne sunt date.

Este deci naturală gravitatea noastră în afară în ce privește viața noastră culturală și dacă aceasta este crimă, atunci sunt justificate excepționalele măsuri luate contra noastră. Am voi însă să scim, dacă este crimă această gravitate a noastră spre statul vecin, căci dacă da, atunci este crimă ori-ce desvoltare culturală, este crimă aderarea noastră la naționalitatea noastră, este crimă existența noastră

chiar, crimă alipirea noastră la patrie și tron, căci noi numai ca români suntem și putem fi ceea ce suntem, și dacă ar fi ca cineva să ne desbrace de firea noastră și să ne facă patrioți în sensul modern, atunci ar eși din noi un feliu de conspiratori de soiul celor din tabăra lui Pulszky, ceea ce după a noastră părere nu este interesul statului.

Am cetit cu deosebit în interes apelul învățătorilor dela scoala de stat de aici cu privire la întrunirea regnicolară a învățătorilor din țeară spre a se sfătui cum să se pună o mai bună basă reuniunii de maghiarizare. L-am cetit cu deosebit interes, deoarece și profesiunea de dascăl ne face să urmărim nenaturala mișcare a „Kulturegyletului.”

Am cetit mai eri alaltăieri desbaterile adunării învățătorilor unguri de pe la Brașov.

Toți ne spun, că factor principal este învățătorul în viața națională a unui stat, de aceea trebuie maghiarizată ceata învățătorilor, căci atunci totul este câștigat.

Se declară război formal naționalităților din statul nostru, fără a-i trăsni prin minte vre-unui procuror de stat să urmărească pre asemenea turburători ai liniștei.

După cursul firei, atacați fiind, ne vom apăra, căci la pericol de moarte nimenea nu stă cu mâinile în sin.

Revista politică.

Ministrul de culte al Ungariei dl Augustin Trefort a adresat o epistolă deschisă alegătorilor sei din Pojon. Vorbind despre resortul seu, dl ministru își exprimă părerea de rău, că starea de ași a instrucțiunii populare pe el nici de cum nu l'îndestulesce; scoalele populare pe lângă instrucțiune, ar trebui să dea din și în și mai multă creștere.

Despre gimnasiile se exprimă dl ministru în acest chip: „gimnasiile noastre au reputațiunea cea mai rea în străinătate, cu toate că avem unele scoli, cari cu profesori cu tot sunt satisfăcătoare, dar scolile cele rele strică numele cel bun și a acelor puține bune; și e greu să îndrepti ceva, de-oarece — dice politicosul ministru — *la cea mai mică severitate, pe care o aplică guvernul față cu gimnasiile, strigă toți ca din gura șerpilor și îndată se simt vătămăte bisericile, ca și când ar cere interesele religiei, ca gimnasiile să fie slabe.*”

Da, pricepem foarte bine pe dl ministru în diploma sa manevră. El vrea să pipăe pulsul opiniunii publice maghiare, că oare ce ar dice,

Nici vorbă, că cu pertractarea acestei cestiuni trebuia să se ocupe scriitorii și chiar cei cari de plăcere se îndeletnicesc cu cetirea istoriei române, deoarece aceasta cestiune presintă mult mai multe însușiri, prin care să atragă atențiunea cercetătorului ca și pe aceea a diletantului.

Și într'adevăr, în nici într'una, alta, contrastul între apreciațiune nu apare mai puternic și mai strălucitoriu; ear ca subiect de studiu nici unul nu adimenesce și nu înflacă mai mult decât subiectul acesta: Mihai Viteazul, politica și rebelele lui; prodigioasa-i înălțare, fenomenalele sale fapte, crunta și mica-i cădere.

Pe urmă farmecul acestei cestiuni mai se adaugă și printr'aceea, că până acum nimeni nu ar fi cutezat să ciupească măcar o fărîmuță din colosala și patriotică aureolă cu care venerațiunea — justificată de altmîntreli — a istoricilor bătrâni și în genere a tuturor românilor încoronase această măreață și vitejească figură.

A dice ași „nu,” este în ochii celor simpli, a comite o crimă un fel de nelegiuire de laese-românism, ear în ochii celor ce au spirit adevărat științific acest „nu, nu e așa!” va să dică a aduce nouă elemente pentru deplina și definitivă lămurire a cestiunilor noastre istorice. Și „noul” autentic a fost totdeauna, cu multă curiositate și neîntrecut

dacă ar mai pune un șurub la existența sêrmanelor scoale confesionale. Ear opinia publică parte dă semne de aprobare, parte tace, — ceace pe basa principiului: *qui tacet, consentire videtur* în tot cazul va să dică: bravo, să trăiesci dle ministru! Și astfel dl Trefort va fi în fericita poziție de a și liniși consciința agitată, din cauza că scolile confesionale strică reputația gimnasiilor unguresci!!

În vreme ce se ceartă Sêrbii și Bulgarii între sine, imputându și reciproc, că nu ei, ci aceia caută după un *casus belli*, — pân' atunci conferența ambasadorilor în ședința III a luat concludus, prin care recomandă puterilor restabilirea statului quo ante. Acest concludus l-au subsemnat toți plenipotențiții, chiar și cel al Engliterei. Dar „N. fr. Presse” comunică scirea, că dl White plenipotențiatul englez a subsemnat procesul verbal al ședinței amintite cu o rezervă, care ar putea să facă tot lucrul ilusoriu. În principiu, sau în teorie și guvernul marei Britanii ține la restabilirea *statului quo ante* ca la cea mai potrivită rêsolvire a cestiunii, dar în pracsă, crede, că lucrul este cu neputință de executat. Și ca să dea păreri sale un argument practic, plenipotențiatul Angliei a făcut propunerea, să se esmită o comisiune, care să iee la cunoscință dorințele rumelioților.

De o provocare la adresa principelui bulgar deci nu e vorba; lucrul se învêrte numai pe lângă o recomandare foarte platonice. Întrebare e înse, că oare Bulgaria rêsponde-va cu supunere recomandațiunii făcute, căci dela aceasta va depinde și ținuta Sêrbiei.

Camera francesă și-a ținut prima ședință în prezența aproape a tuturor membrilor sei. Dl Pierre Blanc, care a deschis ședința aceasta, a ținut o cuvântare formală de programă pentru cameră, o cuvântare, care fû ascultată cu un interes general de toate partidele, și viu aplaudată de republicani. Purcându se la constituirea camerei, s'au ales: Floquet de president, Anatole dela Forge și Pierre Blanc de vicepresidenți. Cu toate că Pierre Blanc accentuase cu atâta tărie unitatea necesară în rëndurile republicanilor și cu toate, că a fost așa de viu aplaudat, totuși chiar această ședință primă a camerei se pare a fi un *omen malum* pentru sesiunea începută. Căci republicanii deja la alegerea vicepresidentului al doilea s'au împărțit astfel, încât votarea a trebuit să se repețească de 2 ori, pân' ce s'a putut anunța alegerea dlui Pierre Blanc de efeptuită. Dacă folosiau conservativii ocașiunea, puteau face republicanilor un periculos carambol, scoțînd din urnă pe unul din partisanii lor.

interes, primit de cei cari pricep adevăratele condițiuni, în cari trebuie să se desvoalte și să se sta bilească istoria.

Printre cei cari recunosc noua fasă în care intră, de când cu publicarea numărărilor documente, istoria țerilor române, se află și d. A. D. Xenopol, profesor de istoria românilor, la Facultatea de litere din Iași.

Dl A. D. Xenopol nu e revoluționar în istoriă, dar ca multora din cei tineri îi place a scormoni documentele, când pe iute când mai pe îndelete, și, deși are pentru păreri de mult cristalizate ale bătrânilor respectul ce li se cuvine naturalminte dacă nu logicalminte, d-sa se sfiesă a spune de pe catedră, sau prin scris, sau de pe tribună, — cum făcū mai alaltăieri la Ateneu — că cutare sau cutare bătrână și chiar patriotică credință nu stă în picioare față cu noile documente, de acum descoperite, sau de mai nainte cunoscute dar nu înțelese din lipsa altora, cari le lămuriau, dar cari nu se sciau.

Fiind dat deci, că „cestiunea lui Mihai Viteazul” e una din cele mai „actualizate” în țară la noi prin însași firea ei, după cum arătarăm mai sus, și prin pofta ce se nasce și la noi mulțămătită documentelor de a se revedea marile noastre procese istorice, — d. A. D. Xenopol a ales minunat subiectul conferinței

FOIȚA.

Curier literar.

Sumar: Studiile istorice. — Actualizarea cestiunilor istorice. — Cestiunea lui Mihai Viteazul. — Conferința dlui A. D. Xenopol asupra căderii lui Mihai Viteazul. — Politica internă și politica esternă a Marelui Căpitan. Publicațiunile istorice din manuscrisele lui Hurmuzaki: Fragmente zur Geschichte der Romänen. — G. Dem. Teodorescu: Poesii populare.

De cât-va timp, un bun început se face și la noi, după cum de mult încă s'a început a se face în țerile străine. Acest început și urmările lui s'ar putea numi „actualizarea cestiunilor istorice,” prin discuțiuni științifice pro și contra cutărei sau cutărei opiniuni oare-cum generalminte adoptată.

Una din opiniunile până acum în obște admise era aceea, care privește pe Mihai Viteazul; rolul jucat de marele căpitan în întreaga românie; judecata ce s'a dat asupra acestui rol până în timpul de față; confirmarea sau infirmarea ei de când cu descoperirea unei mulțimi de nouă documente, păreri la cari au dat naștere studiul și înțelegerea acestor isvoară noue; într'un cuvânt „cestiunea Mihai Viteazul” e una din cestiunile istorice române din cele mai „actualizate”.

„Times“, spre a caracteriza actuala stare din Angliera, dice că ea este „inundată de discursuri electorale.“ Mercurea trecută lordul Salisbury ține în Londra un lung discurs de programă, în care dice că este o sfruntată minciună afirmațiunea, că cochetăază cu vrășmașii liberului schimb și că voiesce să scumpească pânea poporului. Dar subiectul principal al discursului său a fost cestiunea despărțirii Bisericii de Stat — o cestiune ce vine din ce în ce mai mult la iveală și care va juca un mare rol în viitoarele alegeri. În această privință se scriu următoarele din Londra către „Neue freie Presse“:

Se scie că biserica englesă este foarte bogată mai cu samă în proprietăți, și aristocrația englesă o susține, fiindcă toți membrii acesteia fără căpătâi își găsească acolo un adăpost. Dar cea mai mare parte din populațiunea englesă nu este de această părere și d'aceea radicalii doresc să se pună un capăt acestei nedreptăți. Lordul Salisbury espuse ast-fel situațiunea în manifestul său, ca cum liberalii ar fi voind să înceapă cât mai curând lupta contra Bisericii, și dsa, cu o îngâmfare ne mai pomenită, asigură, că conservatorii vor preferi mai curând să moară cu toții, decât să consimțâ la o despărțire a Bisericii de Stat. Acum însă un număr mare de lordi liberali publică un manifest, în care dic, că alegătorii să nu voteze pentru nici unul din acei candidați, cari doresc despărțirea Bisericii de Stat. În acelaș timp însă, atât dl Gladstone, cât și dl Chamberlain dechiară pozitiv, că nu se gândesc decât de puțin la aceea de a aduce înaintea viitorului parlament cestiunea despărțirii Bisericii de Stat, și cu chipul acesta ei au luat din mâinile conservatorilor cea mai tare armă electorală.

A ajuns în fine după atâtea note diplomatice și cestiunea insulelor Caroline la o finală rezolvire. Propunerile papei au fost primite din ambe părțile și notele respective s'au înaintat prin plenipotențiائی Germaniei și a Spaniei secretariului scaunului papal. Germania ia cu mulțămită și recunoștință spre sciință ostenele pontificelui roman, ceea ce a produs o impresie cât se poate de plăcută în vatican.

Răspunsul autentic al scaunului papal se va da probabil în timpul cel mai scurt publicității. Și cu aceste va fi pentru totdeauna încheiată mult discutata cestiune a Carolinelor.

Cronica evenimentelor din Balcani.

Reproducem după „Voința Națională“ următoarele sciri telegrafice în cestiunea orientală:

11 Novembre.

Sofia. — Guvernul sârb asigurând prin depesă oficială, datată din Belgrad, că nu s'a violat granița bulgară de trupele sale, guvernul bulgar a dat ordinul de a tracta ca brigânți pe cei 300 de sârbi, cari se găsesc încă pe teritoriul principatului, între graniță și satul bulgar Rakita, în împrejurimile orașului Tîrn.

Varna. — Se crede, că conferința va mai ținea încă cel puțin opt ședințe; în ședințele viitoare se vor lua hotărâri însemnate. Cele trei imperii sunt mai dispuse de cât ori-când să ceară mântinerea *statului quo*. Conferința nu-și va isprăvi lucrările decât tocmai la începutul lunii Decembre. Scirile so-site aci din Belgrad fac a se presupune o intrare

sale; atențiunea cu care a fost ascultat de auditorii sei arată, că cestiunea îi interesa pe toți de o po-trivă, și că revisuirea procesului celui nu bine judecat al lui Mihai Viteazul cu istoria, cu sentința definitivă a posterității, găsește la noi atât judecători, cât și advocați.

În puține cuvinte, eată ce crede dl A. D. Xenopol: Mihai a fost foarte bun diplomat, dar a practicat o politică internă păgubitoare pentru el și pentru țară.

Mărturisim în ceea-ce ne privesce, că am fi gata a împărtăși în toată întinderea ei a doua parte a credinței dlui A. D. Xenopol, dacă unele din documentele timpului și circumstanțele, în cari se găsea Țara-românească în timpul domniei lui Mihai nu ni-ar stânjeni și oprî într-o câtvă a împărtăși pe deplin aceasta a doua parte a terei profesorului dela Iași.

În Transilvania, dicea dl Xenopol la Ateneu, Mihai uită că există un popor român, un număr foarte mare de țărani, cari nu așteptau decât un singur semnal pentru a sări asupra ungarilor și a-i sfărîma pentru totdeauna, tăindule pofta de-a mai pretinde la domnie. Mihai uită pe țărani român din Transilvania și se unesc printr'o orbire fatală, imensă, nelegiuță cu nobilii unguri. Sunt documente, cari afirmă și autentifică această părere, dar cum

a sârbilor în Bulgaria. În acest cas lucrurile s'ar schimba cu desăvârșire și conferința s'ar afla în fața unei situațiuni cu totul deosebite. E deja însă un mare câștig, că a început eara fără ca să fi întâmplat nici o încăierare în peninsula balcanică. Pregătirile Turciei continuă pe o scară din cele mai întinse.

Varna. — Îndată ce a sosit aci scirea despre încăierări între bulgari și sârbi, s'a ținut un consiliu de miniștri, la care au fost chemați să ia parte și mai mulți generali. Pregătirile militare continuă cu mare activitate; cea mai mare parte din trupe sunt îndreptate acum în Macedonia; la fruntaria Rumeliei n'au rămas decât 14,000 oameni; mulți din aceștia au fost detașați și trimiși înapoi la Adrianopol. Se fac mari pregătiri de mobilizare în Siria, de unde se vor aduce cu timpul preste 20,000 de oameni. Cu toate aceste pregătiri, în cercurile diplomatice se crede, că nu se va întâmpla nici o ciocnire până la primăvară. Dilele acestea Poarta va primi 800,000 livre dela baronul Hirsch.

Conferința dela Constantinopol și diariul „L'Italie.“

„L'Italie“ se ocupă în numărul dela 7 Novembre st. n. cu întrunirea ambasadorilor la Constantinopol.

Diariul din Roma după ce constată, că ambasadorii, fiind niște pompieri însărcinați a stinge începutul incendiului, care a izbucnit în Orient, nu s'au prea grăbit să se întrunească, scrie următoarele în articolul său de fond:

Acest fapt — dice diariul mai sus citat — este de natură a liniști pe deplin pe ori cine în ceea ce privesc consecințele faptului săvârșit de principele Bulgariei.

Este evident, că dacă sârbi, bulgarii și grecii ar fi avut o așa de mare poftă de a se bate după cum pretindeau ei, în 48 de zile ar fi avut destul timp să se estermineze toți până la cel din urmă.

Afară de aceasta, în cazul când ei tot ar simți trebuința de a se lua de pîr, apoi nu Conferința i-ar putea împedeca.

Cu ocaziunea ultimei Conferințe ținută în cestiunea Egiptului tot în Constantinopol, unde reprezentanții tot aceleorași puteri sunt ađi întruniți în afacerea Bulgariei, se semnase un protocol, prin care puterile luau angajamentul de a nu interveni în Egipt.

Aceasta nu împedica de loc pe Anglia să bombardeze Alecsandria după câte-va zile și să ia în stăpânire pământul Faraonilor. Conferința înregistra faptul și nu mai vorbi de loc de el.

Acest precedent permite dar să se creadă, că conferința nu schimbă absolut într-o nimic situațiunea. Toți sunt liberi ca și în trecut.

Și apoi, ea, vrînd nevrînd, va lăsa lucrurile astfel cum le-a găsit. Dacă planul de a restabili *status quo ante* va prevala, apoi Turcia trebuie să execute hotărârile ei, cu riscurile și pericolele sale. Și în acest cas nu era de loc trebuință să se întrunească o conferință, pentru-că tratatul dela Berlin este în ființă și el îi conferă toate drepturile.

Dacă, din contră, conferința se va decide să recunoască, că ceea ce s'a făcut este bine făcut, în cazul când această hotărâre n'ar fi după gustul Rusiei, după cum este probabil, aceasta din urmă tot va putea să susțină că hotărârile conferinței dela Constantinopol n'ar putea să infirme stipulațiunile tratatului dela Berlin.

înfrățim aceste documente cu unul care spune că: „Adunarea nobililor unguri, după plăcerea și voia „Ilustrității sale, Domnului român, dă cutare și cutare drepturi țeranului român, jobagiul în Transilvania?“

Dl Nic. Densușianu, care 'mi semnală acest document interesant și capital pentru completa lămurire a politicii transilvane a lui Mihai, adăugea, cu mai puțină dreptate, că armata mercenară a lui Mihai s'ar putea explica prin grozava depopulare a Țerei-Românești, depopulare generală, continuă, înfiorătoare, care începuse din primele decenii ale secolului XVI și continua și sub Mihai-Viteazul cu aceeași intensitate.

Acest argument își are interesul și însemnătatea lui; le recunoaștem, dar adaugem, că el nu poate sta împotriva diferitelor acte de politică internă făcute de Mihai, mai cu seamă pe spinarea țeranilor români, din rândurile cărora ar fi fost să se recruteze milițiile și elementele victoriilor sale.

Ori-cum ar fi, ceea ce până acum se scie pozitiv despre politica internă a lui Mihai-Viteazul pare a confirma mai mult părerea, ce susținea profesorul dela Iași. Chiar nemșcarea țerei și anume, nu numai a țeranului și claselor supuse ale țerei, dar chiar și aceea a boierilor pentru cari Mihai multe făcuse, — chiar această nemșcare, nemilă și nepăsare, când

Acest tratat călcându-se, Rusia se va crede îndreptătită să 'și reia libertatea sa de acțiune și să nu se mai considere ca angajată prin semnătura dată la Berlin.

Conferința nu va stinge dar începutul de incendiu, care a izbucnit acum aproape două luni, cel mult dacă va arunca puțină cenușă peste foc, care va arde înăbușit până în ziua, în care fi va plăcea unei puteri interesate să-l descopere și să ațite flacăra.

După noi își fac iluziuni aceia, cari 'și închipuiesc că Rusia va fi dispusă să lase să se întărească mici naționalități destinate a forma un obstacol între ea și Turcia. Ea are prea multe mijloace de acțiune în peninsula balcanică, pentru ca să primească faptul împlinit.

Surprinsă de revoluția din Rumelia, va surprinde și ea, poate la un moment dat, pe principele Bulgariei printr'o altă revoluție, ale cărei cheltuieli, de astădată le va purta dînsa; și atunci se va vedea, că ea va beneficia de aceasta întăia violare a tratatului dela Berlin.

„Rom.“

Varietăți.

* Corul vocal român din Biserica albă aranjează cu concursul binevoitor al dlui Nicolau Popovici prof. de musică, Duminecă în 3/15 Noembre 1885 în localitatea societății de cânt germ. dela „Burg“ o producțiune extraordinară cu următoarea

Programă:

- Keler: „Ouverture romantique“ executată de capela militară a reg. c. r. Nr. 83 din loc.
- J. Vorobchievici: „Doină doiniță“ esec. de corul vocal.
- a) Verdi: Ariă din opera „Balul mascat.“
b) A. Mocsonyi: „Cântec de iubire“, — cântate de dl Nicolau Popovici și comp. de B. Siegl.
- C. G. Porumbescu: „Cântec sicilian“ esec. de corul vocal.
- a) Mezetti: „Bălcescu murind.“
b) Dima: „O nu țî întoarce fața ta“ de dl Nicolau Popovici și dl C. Siegl.
- G. Porumbescu: „Eară“, esec. de corul vocal.
- a) Dima: „Seiguidilla“
b) Cavadia: „Dor de răsunare“ de dl Nicolau Popovici și dl Siegl.
- Sykora: „Potpourri de melodii românești.“
Începutul la 8 oare seara. După producțiune joc. O parte din venitul curat este destinat pentru incendiării nefericiți din Oravița.
Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale diaristică.
Biserica-albă, în 7 Noembre c. n. 1885.

Comitetul.

* (Fabrică de conserve alimentare.) În curînd se va înființa în România o fabrică de conserve alimentare, sub direcția dlui Dr. Meiner Bunanau, cu un capital de 1,500,000 lei.

Această fabrică este vorba de a se înființa în Craiova sau în Turnu-Severin.

* (Furt la împărăteasa Elisabeta.) Un soldat din gardă, anume Drkowsky, fiind surprins în flagrant delict de furt în apartamentul împărăteșei, actualmente nelocuit, s'a sinucis cu un revolver în sala poliției unde se afla arestat. Din ancheta ce s'a făcut, rezultă că acest soldat, nu comitea pentru prima-oraă crima de care era acusat.

De mai multe-ori, pe când se afla de serviciu noaptea, el pătrunsesse într'un salon alături cu anticamera și furase de acolo prețioase aquarele. Aceste din urmă au fost găsite la un neguțător, căruia i-le vînduse.

Mihai se 'ntoarce din Transilvania după Mirăslău ca să le ceară ajutor, lămuresce în modul cel mai elocincite, că modul domnului de a guverna România și'n genere românimea, nu era tocmai din cele cari inspiră și alimentă iubirea supușilor.

Drept acestea și altele multe, a căror înșirare nu-și are aci locul, dicem că am fi mai mult inclinați a crede a doua parte din tesa dlui Xenopol, adică neaprobarea, condamnarea istorică a politicii interne practicate în Țeara-Românească, și'n Ardeal și'n Moldova — asupra căreia vom reveni — de Mihai-Viteazul.

Nu credem înse de loc, și în nici unul din amănuntele ei, prima parte a terei ce dl A. D. Xenopol demonștra mai alaltăieri auditorilor sei: prevederea, perspicacitatea diplomației lui Mihai, bunătatea politicii lui esterne.

Dacă în toate celelalte relațiuni cu statele vecine sau depărtate, Mihai ar fi avut diplomația ce-i recunoaște dl A. D. Xenopol, numai faptul infedărei sale cu politica austriacă, numai faptul de a fi călcat pe urmele imperialilor și a fi ascultat șoaptele iesuiților dela Viena, ar fi ajuns a anihila toate celelalte foloase, ce el ar fi câștigat din relațiunile sale diplomatice cu puterile europene.

(Va urma)

* (Pe un șarlatan fără de păreche) îl urmăresc judecătorii franceze și engleze. Individul respectiv înainte cu câți-va ani a comis cele mai grozave mișelii și într'un mod aproape de necredut a înșelat o mulțime de personaje de cea mai înaltă poziție din Germania, Franța și Anglia. Numele lui e Dorsaintoile și e din Haiti, unde tată-sau a fost servitoriu. Pe la sfârșitul anilor 50 s'a ivit la Paris și căsătorindu-se cu o fată din elită, după mai multe acte de înșelătorie a dispărut de nou, fiind judecat la 5 ani de închisoare. Pe la începutul anilor 60 s'a căsătorit din nou la Londra și la însărcinarea guvernului din Haiti procurase mai multe fregate (năi chirasate.) Pe calea aceasta a scos sume enorme dela oameni de înaltă poziție, și numai după-ce luă earăș lumea n cap, s'a putut afla, că guvernul din Haiti nu l'a însărcinat nici când cu nici un fel de comisuni. Părăsind și a doua sa soție, s'a așezat la Genova, unde însă, după ce a comis mai multe hoții, fu prins și băgat la închisoare. Abia eșit din institutul de corecțiune, a apărut earăș în Bruxela și Paris, purtând casă mare, ținând o grămadă de servitori și echipage, și fiind cunoscut ca agentul insulei Haiti. În timpul cel mai scurt a făcut o datorie de 100,000 de franci. Din care cauză a fost de nou de judecat.

E curios, că acest om unic în felul său și-a oferit serviciile și Germaniei și a promis, că pentru suma rotundă de 6 milioane de mărci, va descoperi acel secret, prin care se pot nimici toate băncile de rulettă. Guvernul din Berlin se înțelege, că n'a primit această propunere, dar la Londra a înșelat pe o mulțime de inși cu această promisiune. În timpul din urmă a fost prins la Frankfurt tot pentru înșelătorii. De câți-va ani încoace apoi nu s'a mai auzit nimic despre dânsul, dar acuma a reapărut earăș la Londra și se crede, că va porni de nou să cerceteze orașele mai mari ale Europei.

* (Ordinul Jaretierei.) — Regina Englierei a conferit ordinul Jaretierei ducelui de Northumberland.

Eacă o anecdotă în această privință:

Ducele de Northumberland, tatăl noului cavalier al Jaretierei, era altă dată unul dintre cei mai devotați și mai credincioși curtesani ai juniei și grațioasei sale suverane, Regina Victoria. Leul monumental, care se află pe casa sa, drept, mândru, cu coama în aer, cu coada dreaptă și ridicată, avea atunci privirea ținută spre palatul regal.

Dar, într'una din zile, se întâmplă o ceartă între ducele și regina, amândoi îmbătrâniți.

Gentilomul încetă de a mai merge la curte, și pentru ași arăta mânia, își întoarse leul cu coada spre palatul regal.

* (Civilizațiunea în Maroc.) — Se telegrafează din Tanger, că o jună femeie de 18 ani, care se afla însărcinată în mai multe luni, a fost foarte rău bătută, din ordinul pașei din Tanger, în urma unei simple denunțări făcute în contra ei de un indigen atașat la un consulat străin.

Jună femeie a fost bătută în fața mamei sale, a tatălui și a fiului său, cărora li se legase brațele pentru a-i împedeca d'a interveni.

Victima a fost luată de o doamnă engleză, care locuiesc în Tanger și care i-a dat toate ingrijirile.

Ministrii Englierei și Spaniei se ocupă de această afacere și se speră, că Sultanul va pedepsi pe pașa din Tanger pentru barbara lui purtare.

* (Diare pentru orbi.) Esistă în Franța două diare scrise în special pentru orbi: *Valentin Hany* și *Louis Braille*.

Cel d'ântăi este tipărit cu litere vulgare și se adresează către directorii de orbi, către părinții copiilor orbi și în fine către toți cei ce se interesează de cei patru-deci mii de orbi francezi.

Al doilea, tipărit în relief, după ingenioasa sistemă a orbului Louis Braille, se adresează chiar către orbi și este împărțit în două părți.

Cea d'ântăi dă cetitorilor sei *digitali* toate informațiunile speciale, toate sfaturile, scrierile, ect., cari pot să le fie folositoare și pe cari n'ar putea să le găsească aiurea; a doua, intitulată: *supliment* literar, științific și musical, permite orbului deja instruit de a fi în curent despre mișcarea intelectuală și artistică fără ajutorul vr'unii cetitoriu.

„Valentin Hany“ este răspândit în lumea întreagă; este cunoscut de specialiștii din St. Petersburg, precum și de cei din Rio Janeiro, Malbourne, Londra etc., etc.

„Louis Braille“ este în special primit de către orbii francezi și cari vorbesc limba francesă, are abonați în Belgia, Elveția, Germania și Canada.

Directorale acestor publicațiuni, dl Maurice dela Sizeranne, este și dânsul orb.

* (Fecondațiune artificială.) În acuarul dela Trocadero din Paris, s'a făcut fecondațiune artificială de către doctorul Gousset de Belleyme,

a 80,000 de ouă de „saumon“, scoase din 526 somoni din California, cari trăiesc în acest acuarium dela 1878 și sunt destinați a fi aruncați în Sêna, Marna și alte riuri.

Acești somoni, cari, în apa dulce a acuarului dela Trocadero, ajung la o greutate dela 8 până la 20 chilograme, și în America o greutate îndoită, au carnea albă și sunt de un gust mult mai deosebit, decât somonii cu carne roșie din Europa septentrională.

De altă parte, ei stau pe loc și nu se coboară la gura fluviilor când este frig, contrariu obiceiurilor congenerilor lor europeni.

Din 80,000 de ouă armate în acuarium dela Trocadero, se crede se pot avea în vre-o cinci-deci de zile, aproape 80,000 somoni mici.

După cât-va timp dela această operațiune, doctorul Gousset de Belleyme va arunca pentru prima oară în Sêna și în Marna 65,000 somoni din California obținuți de dânsul, în anul trecut, la acuarium dela Trocadero.

După calcule făcute fără esagerațiune, populația riurilor din Franța cu somoni din California va reprezenta un venit pe fie-care an de peste un milion de franci.

* (Testamentul unui bucătar escen-tric.) Un bucătar vestit, Durijot, care a încetat din viață la Paris, în vârstă de 75 de ani, a lăsat la doi nepoți vr'o 260,000 franci. În testamentul său inșe, se găsesc scrise următoarele cuvinte: „Dorind să fiu și după moarte folositor concetățenilor mei, și găsind că în epitafori se laudă virtuțile celor morți, cari nu servă la nici un scop, eu doresc ca în locul unui asemenea epitaf să se așeze o ramă de bronz, pe o coloană de marmură de d'asupra mormântului meu. Pe coloană să fie săpat numele meu și în fiecare ți moștenitorii mei, să aibă grijă ca o rețetă de bucate, legibilă scrisă, să fie așezată în rama de bronz.“ Durijot adaogă, că el a lăsat într'o cutie 365 de rețete, cari speră el, că vor pune pe visitorii cimitirului în pozițiune să învețe în fiecare ți câte-ceva în arta culinară. La cas când moștenitorii vor refusa să îndeplinească această ultimă a lui dorință, averea lui să fie întrebuințată pentru caritatea publică.

Se dice că nepoții în adevăr refușă esecutarea prescripțiunei din testament și e vorba de proces.

* (Florile în Engliera.) Până și cu florile fac englesii lucș. În această țeară a contrastelor, se găsesc oameni atât de pasionați pentru flori, în cât trimit botanici în regiunile cele mai depărtate ale lumii, pentru ca să aducă plante nouă, nevădute până atunci în țeara britanică. Nu e rar să vezi plante, cari au costat câte 35,000—45,000 franci! Foarte adesea plantele ținute într'un geamluc de 6 m. lungime și 4 lățime, au costat pe proprietar 70,000—80,000 franci. În cazul asta înșe, ai înăuntru tot ceea-ce regnul vegetal posedă mai sublim ca formă, culoare sau parfum!

* (Colera găinilor.) Boala găinilor la care i se dă numele de coleră, n'are nimic de a face cu colera oamenilor.

Ori-ce găină atacată de această boală, moartea ei este ca și sigură, de aceea trebuie alergat la oare-care mijloace de apărare, care sunt: se dă găinilor un amestec de cartofi ferți și ovės, care amestec se lasă să se acrească puțin, mâncarea se pune în niște străchini de lemn făcute de sorb sau de păducel, din care găinile mănâncă cu multă lăcomie. Se dice că s'au obținut bune rezultate și cu o infușiune de muguri de brad puțin sărați. Adaogerea de substanțe feruginoase, în vasul din care beau găinile, produc de asemenea rezultate folositoare, și se recomandă apă feruginoasă, din locuri mlăștinoase. Se mai poate face usagi cu profit de o soluțiune prea întinsă de permanganat de potasă, sau de acid fenic, ecsalațiuniile de acide fenice dau servicii reale, după ce s'a curățit bine cotețul găinilor, și după aceea să se spoiască păreții cu acid.

Un tratament igienic dă totdeauna bune rezultate; când s'a ivit boale, numai decât trebuie schimbată locuința găinilor, și ale lăsa să doarmă în aer liber. Păsările moarte trebuie bine îngropate în pământ și cotețul desinfectat, și dacă nu se va putea e de preferat a se construi altul. Pentru a evita boala trebuie a se da în toate zilele la fie-care găină, la interval de 4 oare o lingură de ciorbă, care este făcută din 1 litră de apă, în care se pune 25 miligrame de arseniat de sodă.

Boala se poate propaga și prin transportarea găinilor atinse de boală dela un loc la altul.

* (O pictură foarte însemnată reprezentând pe Cleopatra.) — „L'illustration“ din Paris, sub semnătura dlui Jules Comte, inspector general al artelor frumoase, publică un articol asupra unei picturi vechi, reprezentând pe Cleopatra, din care estragem următoarele:

Această minunată pictură fu găsită în 1818 în vila lui Adrian, lângă Tivoli, la o depărtare de două oare de Roma, de către un anticariu, anume Micheli care avea la Florența nisce colecțiuni foarte frumoase.

După multe impregiurări această pictură ajunse în mâinile baronului de Benneval, mare amator de lucruri de artă, și proprietariu unei vile la Piano di Sorrente, lângă Neapole, unde călătorii sunt foarte bine primiți pentru a o admira.

D. John Sartain — cel mai ilustru artist din Statele-Unite — care copiasc la Cortone renumita Musă, se duse la Neapole pentru a vedea pe Cleopatra. El fu atât de entusiasm de visita lui, încât hotărî să consacre acestui neprețuit tesaur al artei grece un monument demn de dânsul. Pentru acest scop, pregătesc o publicațiune asupra giuvaerului unic ce posedă dl de Benneval.

* (O mașină infernală.) Un pescar din Colemains (Belgia) fu foarte surprins găsind, acum câte-va zile într'un butoi cu stridii, sosit de curând din America, via Liverpool, și pe care îl golea înaintea clienților sei, un obiect de tinichia sămănând foarte mult cu o mașină infernală. Toți clienții, cari îi umpluseră prăvălia, fură cuprinși de groază și se grăbiră să fugă în stradă.

Pescariul nu isbuti decât cu mare greutate a-și chema clienții înapoi; în urmă chemă poliția.

Obiectul găsit avea o formă cilindrică; cele două estremități părea că sunt găurite; într'o parte avea o deschidătură, care a trebuit poate să fie în comunicațiune cu un alt aparat destinat a determina esplosiunea.

Nimeni n'a cutezat să s'asigure dacă instrumentul era încărcat.

În ce scop se afla în acel butoi acea mașină infernală? A voit să facă a sări în aer prăvălia pescarului? Aceasta este puțin probabil. Sau era vorba de a face să sară în aer vasul care aducea stridiile din America?

Autoritățile din Colemains au ordonat îndată o anchetă, fără a mai aștepta rezultatul esaminării științifice a instrumentului.

* (Bibliografic.) Au apărut următoarele publicațiuni și se află de vândare la librăriile Socec et Comp. în Bucuresci, W. Krafft în Sibiu.

1. Eudociu de Hurmuzachi. „*Fragmente zur Geschichte der Rumänen.*“ Tomul IV vol. 8° de X și 395 pagine. Cuprindend studii asupra stării orientului Europei după pacea de Carloviț. Prețul 6 lei.

2. Fl. Porcius. *Flora din fostul district românesc al Năsăudului în Transilvania.* Discurs de recepțiune urmat de răspunsul dlui S. Aurelian. Volum în 4° de 140 pagine. Prețul 1 leu 50 bani.

3. A. Papadopol-Calimah. *Cuvânt despre expediția lui Sveatoslavici, principele Novgorodului nordic contra Polovților sau Cumanilor.* Volum în 4° de 29 pagine. Prețul 40 bani.

4. Ep. Melchisedec. „*Inscripțiunea dela Mânăstirea Răsboieni, Județul Neamțului,*“ comentată. Volum în 4° de 35 pagine. Prețul 50 bani.

— Au apărut următoarele publicațiuni ale Academiei Române și se află de vândare la librăriile Socec et Co în Bucuresci, W. Krafft în Sibiu:

1. *Documente privitoare la Istoria Românilor* culese de Eudociu de Hurmuzachi. Volumul V, partea I, 1650—1699. Cu portretul lui Gheorghe Stefan Voevod. Volum în 4° de XXII și 547 pagine. Prețul 40 lei.

2. *Codicele Voronețean* cu un vocabulariu și studiu asupra lui de Ioan al lui G. Sbiera. Cu două tabele și două facsimile heliografice. Un volum în 4° de VI și 354 pagine. Prețul 10 lei.

Puterea învățului e extraordinar de mare, de aceea numai cu greu îi succede omului a'l repune. Cu toate aceste le recomandăm tuturor, cari sunt necesați, ca în cazuri de infundături, hemoroide etc., să întrebuințeze mijloace destupătoare, și spre acest scop a folosi cunoscutele pilule de Svițera ale farmacistului R. Brandt, și de sigur că morbul se va îndrepta cu totul, ear pacientul se va convinge, că pilulele de Svițera sunt cele mai bune dintre mijloacele de curățire.

Fiecare șcatulă originală (costând în apotecă 70 cr.) poartă drept etichetă o cruce albă pe câmp roșu și e provădută cu iscălitura lui R. Brandt.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 11 Novembre n. 1885.

	Viena B.-pesta	
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	98.—	97.90
Renta ung. de hârtie	90.10	90.10
1 emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.20	97.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	148.25	148.25
Sorți ungu ești cu premii	711.10	117.—
Galbin	5.94	5.93
Napoleon	9.95 ¹ / ₂	9.95
100 marce nemțești	61.55	61.55
London pe (poliță de trei luni)	125.35	125.15

Nr. 687 B. 1885. [1190] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parohia de clasa II din Alămor, pelângă nepotinciosul paroch Ioan Alămorean, neputinciosul paroch...

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a treia parte din venitele parohiali și anume:

- 1. Dela 40 de familii câte o măsură de bucate, cari fac 30 fl. — cr.
2. Venitele stolari: botezuri, cununii și înmormântări . . . 16 fl. 14 cr.
3. Venitele în prestațiuni de zile de lucru . . . 20 fl. —
4. Venitul din porțiunea canonică . . . 110 fl. —
5. Venitul din ajutorul botezului Dlui. . . 16 fl. —
6. Venite extraordinare . . . 10 fl. —

Suma totală . . . 202 fl. 14 cr.

Cei ce voiesc a reflecta la acest post, să-și aștearnă suplicele lor instruite conform legilor bisericesti în vigoare, subscrisului oficiu protopresbiteral, în termenul sus indicat.

Seliște, 18 Octombrie 1885.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Seliște.

Dr. Nicolau Maier, protopresb.

CONCURS

pentru ocuparea unui post de secretariu la Institutul de credit și de economii „Albina“ în Sibiu, dotat cu salariu anual de fl. 1200 și drept de pensiuine.

Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească:

- 1. Că sunt de etate între 18 și 40 de ani.

- 2. Că sunt deplin sănătoși.
3. Conduita corectă.
4. Cunoștință deplină a limbii române, maghiare și germâne.
5. Cualiificațiune mai înaltă documentată prin testimonii scolare.

Petițiunile scrise de însuși concurenții sunt a se trimite la subscrisa direcțiune până la 1 Decembre st. n. anul curent.

Sibiu, 12 Novembre 1885.

Direcțiunea

Institutului de credit și de economii „Albina“ în Sibiu. [1192] 1-3

Nr 720 [1191] 1-1

Publicațiune.

În punctul §. 124 din procedura în cauze matrimoniale se aduce la cunoștință publică, că Ana Oprean Hanciu gr. or. din Seliște s'a despărțit prin sentința Preavenerabilului Consistoriu archidiececan din 29 Octombrie a. c. Nr. 4095 B. de bărbatul ei Alecsandru Lupea gr. or. tot din Seliște.

Seliște, 1 Novembre 1885.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Seliștei.

Dr. Nicolau Maier, protopresb.

Nr. 282 [1187] 3-3

EDICT.

Ioana născ. Căndea gr. or. din Sebeșul inferior, protopresb. Avrigului, care de 5 ani trecuți a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Ioan Luca Stoia, asemenea gr. or. din Sebeșul inferior și acum pribegesc în lume fără a se ști locul ubicațiunei ei, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termen de trei luni de zile dela publicarea acestui edict, căci la din contra procesul divorțial intențat de bărbatul ei, se va pertracta și decide și în absența ei.

Avrig, 21 Octombrie 1885.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al

tractului Avrigului ca for matrimonial de I. instanță.

Ioan Căndea, adm prot.

Nerodirea

se vindecă în câteva zile prin întrebunțarea „dușului de carbon pentru mame“ privilegiat. În opurile cele mai nouă ale dlor profesori Dr. Nothnagel, prof. Dr. Roszbach, prof. Dr. Bernatzik, prof. Dr. Vogele etc., se laudă deja efectul acidului carbonic cu duș în casuri de nerodire la femei de altminte normal desvoltate. — Cura e neobservabilă și plăcută și chiar în lipsa de sensibilitate e împreună cu cel mai strălucit succes. „Dușul de carbon pentru mame“ costă cu toate aparatele trebuincioase împreună și cu îndrumarea pentru întrebunțare proprie și fără nici un seurs străin: 12 fl. — Expediția postală fiind discretă, cuprinsul pachetului nu se poate crua. A se adresa la Dr. Karl Altmann, Vienna, VI., Gumpendorferstrasse 95. Pentru discrețiune garantată n. [1193] 1-52

Nici un alt mijloc nu folosește. Patere bărbătească slabită și perdută! Poluțiuni și impotență. Singura scăpare!

Că impotența nu se poate vindeca, decât numai prin dușul de carbon pentru genitalii privilegiat, aceasta o învață cei mai renumiți profesori. Cu ajutorul lui se poate cura ori-cine, adese numai și în decurs de 24 de oare fără nici o urmă neplăcută sigur și pentru totdeauna, chiar și dacă impotența s'ar părea incurabilă la ori ce vârstă; asemenea se pot cura poluțiunile, pe lângă o cură plăcută, esternă și neobservabilă. — Atestate dela cei mai renumiți profesori și scrieri medicale de specialitate, cele mai călduroase recomandări medicale și mii de adrese de mulțămire din partea a multora vindecați în totul, sfătuiesc în modul cel mai neinteresat pe fie-care pacient, ca să-și procure dușul de carbon, care garantează cele mai durabile succese.

Complet, împreună cu îndrumarea pentru întrebunțare și părerea completă a 10 profesori: 5 fl. 80 cr. Expediția postală discretă nu permite nimenui să observe ce cuprinde și de unde vine pachetul.

Dușul de carbon c. r. privilegiat este de a se comanda la: Dr. Carl Altmann, Vienna, VI. Gumpendorferstrasse 95. [1194] 1-52

Ad Nr. 434 cons. 21, sc. pp. 1885.

EDICT. [1189] 3-3

Emilia Izsac născută Dimitrievicu din Fabricul-Timișoarei, carea de mai mulți ani a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat, Georgiu Izsac din Lugos, fără a se ști ubicațiunea ei, prin aceasta se citează, ca în termen de 6 luni, dela prima publicare a acestui edict, să se prezenteze înaintea subsemnatului scaun protopresbiteral, căci la din contra, se va decide procesul încaminat în contra ei și în absența ei.

Lugos, în 22 Octombrie 1885.

Scaunul protopresbiteral greco-rom. al Lugosului.

Mare senzațiune

stărnesc pretutindenea Jachetele de earnă pentru sănătate procurate din cea mai curată lână după rețetele celor mai mari autorități medicale din cele dintâi fabrici de lână din Viena.

Jachetele mele de sănătate sunt cea mai caldă și prelungă aceasta cea mai sănătoasă îmbrăcăminte, ce se poate închipui, căci

- 1. Țin trupul în căldură potrivită;
2. Apără trupul contra răcelei, căci lână absoarbe asudurile ce se desvolta;
3. Se lipesce bine de trup și
4. Este de tot practică, comoadă și etfină, căci costă numai

fl. 1.80

Tot omul care-și iubesc sănătatea să nu pregete a-și procura o jachetă de sănătate pentru earnă, căci ea e mai bună ca ori ce altă haină de earnă. Prima calitate se poate procura numai la I. Wiener-Commissions- und Exportgeschäft Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

La comande ajunge da-ă se spune: mare, mijlociu sau mic. Trimmerile se fac cu rambursă. [1192] 1

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Table with multiple columns showing train routes and schedules between Budapest, Predeal, Arad, Teiuș, Sibiu, and other locations. Includes times for various train types like omnibus, accelerated, and passenger.

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.